

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 30

DOM
2016-06-21
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
8975-16

SÖKANDE

Medtronic AB, 556525-5964

Ombud: Advokat Johan Linder Säverman
Wistrand Advokatbyrå
Box 7543
103 93 Stockholm

MOTPART

Karolinska Universitetssjukhuset
171 76 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2016-06-21	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Medtronic AB:s ansökan och beslutar att Karolinska Universitetssjukhusets upphandling benämnd Stentriever (Embo Trap Revascularization device), ref nr 2016-117, ska göras om.

Dok.Id 736187

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Karolinska Universitetssjukhuset (KS) genomför en upphandling benämnd Stentriever (Embo Trap Revascularization device), refnr 2016-117. I ett meddelande om frivillig förhandsinsyn som publicerades den 25 april 2016 anges som motivering till beslutet att inte upphandla bl.a. följande. Produkten är unik för behandlingen, då Embotrap är designad för tunnare katetrar och med mindre friktion mellan kateter och stentriever än andra system. Proceduren blir därvid enklare och snabbare. I meddelandet om förhandsinsyn anges vidare att den aktör som beslutet om tilldelning gäller är Neuravi Ltd samt att det slutgiltiga totala värdet av kontraktet uppgår till 1 400 000 kr.

Medtronic AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför i huvudsak följande. KS tillämpar reglerna för s.k. direktupphandling trots att det inte finns förutsättningar för ett sådant förfarande. Bolaget har en motsvarande produkt och den av KS efterfrågade produkten är inte unik för behandlingen på det sätt KS påstår. Bolagets produkt har i ett flertal publicerade studier med hög kvalitet visats ha klinisk evidens för sin effektivitet. KS har inte visat att det finns förutsättningar att tillämpa reglerna om direktupphandling. Upphandlingen genomförs därmed inte i överensstämmelse med lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Bolaget riskerar att lida skada eftersom KS avser att tilldela annan leverantör kontraktet, trots att bolaget kan tillhandahålla en likvärdig produkt.

KS medger bifall till bolagets ansökan. KS uppger att man, även om man inte delar bolagets uppgifter helt och hållet, avser att avbryta upphandlingsförfarandet snarast och att snarast genomföra en upphandling i konkurrens. KS vitsordar att den motivering som förhandsinsynsdokumentet ger inte helt säkerställer att konkurrens inom produktområdet saknas.

Bolaget vidhåller sin ansökan.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

I 16 kap. 6 § första stycket LOU anges följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

KS har i skrivelser till förvaltningsrätten uppgett att KS medger bifall till bolagets talan och att KS avser att avbryta upphandlingen för att snarast genomföra en upphandling i konkurrens. KS har dock inte gett in något beslut som visar att upphandlingen har avbrutits. Mot denna bakgrund och med hänsyn till att bolaget vidhåller sin ansökan har förvaltningsrätten att pröva ansökan i sak.

Frågan i målet är om förutsättningarna för att KS ska kunna genomföra den aktuella upphandlingen genom direktupphandling har varit uppfyllda.

KS har publicerat ett meddelande om förhandsinsyn där det framgår att KS avser att genomföra en direktupphandling. KS har i meddelandet motiverat sitt beslut med att den aktuella produkten är unik för behandlingen. Med hänsyn till att värdet av den aktuella upphandlingen understiger det s.k. tröskelvärdet ska bestämmelserna i 15 kap. LOU tillämpas (se 1 kap. 2 § andra stycket 2 och 15 kap. 1 § LOU). För att upphandlingen ska kunna genomföras genom en direktupphandling krävs att någon av förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 5–9 §§ LOU föreligger eller att det finns synnerliga skäl (15 kap. 3 § andra stycket LOU).

Den upphandlande myndigheten har bevisbördan för att sådana omständigheter föreligger som medger direktupphandling (prop. 2001/02:142 s. 99). Enligt EU-domstolens praxis ska alla undantag från skyldigheten att annonsera offentliga upphandlingar tolkas restriktivt och det är den upphandlande myndigheten som har bevisbördan för att en sådan undantagssituation verkligen föreligger (se t.ex. C-26/03 Stadt Halle).

KS har medgett bifall till bolagets ansökan. Förvaltningsrätten konstaterar att KS, utöver det som har angetts i meddelandet om förhandsinsyn och som KS delvis frånfällit i förvaltningsrätten, inte har anfört några skäl till varför direktupphandlingen ska anses vara tillåten. Förvaltningsrätten anser därför att KS inte har visat att det föreligger en sådan undantagssituation att det finns förutsättningar för att genomföra den aktuella upphandlingen som en direktupphandling. KS har därmed tillämpat ett felaktigt upphandlingsförfarande och brutit mot bestämmelserna i LOU, vilket har medfört att bolaget kan komma att lida skada.

Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att bolagets ansökan ska bifallas och beslutar att den aktuella upphandlingen ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1 A LOU).

Daniel Wanhatalo
Rådman

Stina Wesslau har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.